

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

ОСВІТА У ХХІ СТОЛІТТІ: ШЛЯХИ РОЗВИТКУ

Випуск 1

*Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції
“Ціннісні пріоритети освіти у ХХІ столітті:
інтеграція, творчість, інновації”
м. Київ, МАУП, 22 травня 2009 р.*

Київ
ДП «Видавничий дім «Персонал»
2010

Редакційна колегія:

Головатий М. Ф., д-р політ. наук, проф. — головний редактор

Туриніна О. Л., канд. психол. наук, проф. — відповідальний редактор

Видання здійснене в рамках проекту “Наукові праці МАУП”

Освіта у ХХІ столітті: шляхи розвитку / МАУП. — К.: ДП «Видавничий
О-72 дім «Персонал», 2010 —

Вип. 1 : Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції “Ціннісні пріоритети освіти у ХХІ столітті: інтеграція, творчість, інновації”, м. Київ, МАУП, 22 трав. 2009 р. / редкол. : М. Ф. Головатий (голов. ред.), О. Л. Туриніна (відп. ред.). — 244 с. : іл. — Бібліогр. в кінці ст.

У збірнику подано статті учасників Міжнародної науково-практичної конференції “Ціннісні пріоритети освіти у ХХІ ст.: інтеграція, творчість, інновації”, присвяченої найважливішій проблемі сьогодення — розвитку освіти в Україні. Статті охоплюють широкий діапазон наукових досліджень українських учених.

Для науковців, освітян, державних службовців, політиків, викладачів і студентів, а також усіх, хто цікавиться розвитком української освіти.

ББК 74.04(4УКР)я43

ЗМІСТ

Болотська О. А. <i>Сучасні аспекти формування жінки-лідера</i>	5	Мартинюк Н. С. <i>Развитие творческого потенциала личности преподавателя в условиях интегративных процессов в образовании</i>	81
Якібчук М. І. <i>Роль профспілок у розбудові української національної освіти у ХХ ст.</i>	9	Листопад О. В. <i>Авторські школи як засіб запровадження освітніх інновацій</i>	84
Сурмин Ю. П. <i>Революція в освіті: сутність, проблеми реалізації та наслідки</i>	15	Артёмцев О. В. <i>Мобільність в освіті Європейського Союзу: пошуки, перспективи, проблеми</i>	88
Головатий М. Ф. <i>Українська освіта в умовах соціальних трансформацій: проблема вибору моделі і векторів розвитку</i>	31	Касьянова С. П. <i>Системність пріоритетів національної освіти перед викликами глобалізації</i>	94
Баєва О. В. <i>Детермінанти конкурентоспроможності вищих навчальних закладів недержавної форми власності в умовах системної кризи</i>	35	Соколовська К. М. <i>Роль українознавчих дисциплін у підготовці нової генерації управлінців</i>	99
Чернуха Н. М., Чернуха Г. С. <i>Виховання толерантності в процесі підготовки фахівців у сучасних соціокультурних умовах</i>	39	Домбровська Л. Ф. <i>Модернізаційні процеси в галузі вищої освіти — важливий чинник державотворення в Україні (з досвіду викладання історичних дисциплін)</i>	102
Міхатуліна О. М. <i>Інноваційні форми навчання в системі вищої юридичної освіти</i>	43	Львовичкіна А. М. <i>Інноваційні методи викладання дисциплін екологічного циклу</i>	105
Беспала Н. О. <i>Освіта і система оподаткування в Україні ...</i>	48	Романовська Л. І. <i>Організація культурного дозвілля школярів як пріоритетний напрям роботи дитячих громадських об'єднань</i>	112
Лазоренко Л. В. <i>Способи підвищення ефективності викладання бізнес-дисциплін</i>	56	Мазур Т. С. <i>Використання модульного середовища під час вивчення англійської мови у ВНЗ</i>	118
Науменко Т. <i>Умови і напрями інформатизації дошкільної освіти</i>	62	Виноградна В. О. <i>Стереотипи мовної поведінки сучасної молоді</i>	120
Руденко Л. С. <i>Проблема впливу соціокультурного середовища на процес становлення особистості в українській педагогічній спадщині</i>	66	Роменкова О. П., Чернуха Г. С. <i>Формування соціокультурної компетенції учнівської молоді</i>	123
Сніцар І. В. <i>Удосконалення змісту навчального матеріалу з англійської мови</i>	69	Глушко Л. О. <i>Гендерна ідентичність школярів</i>	126
Домніч В. Г. <i>Інтеграційна реформа вищої освіти у європейському просторі</i>	71	Кругляк М. С. <i>Особливості виховної роботи в сучасних соціокультурних умовах</i>	132
Найдьонов І. М. <i>Інтерактивне навчання в системі підготовки менеджера</i>	77	Пантюхін В. О., Чернуха Г. С. <i>Стандартизація та перспективи розвитку вищої освіти в Україні</i>	136

ДЕТЕРМІНАНТИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ НЕДЕРЖАВНОЇ ФОРМИ ВЛАСНОСТІ В УМОВАХ СИСТЕМНОЇ КРИЗИ

Освіта у XXI столітті: шляхи розвитку, вип. 1, 2010, 35–38

Структура вітчизняної освіти розбудована та функціонує відповідно до структури освіти розвинених країн світу, яка визначена ЮНЕСКО, ООН та іншими міжнародними організаціями. На сьогодні в Україні створено альтернативну систему вищих навчальних закладів, які засновані на недержавній формі власності. Така система суттєво розширює можливості молоді здобути вищу освіту за спеціальностями гуманітарного профілю з урахуванням потреб ринкової економіки [5]. Розвиток ринкових відносин зумовив виникнення освітніх закладів недержавної форми власності насамперед там, де освітній ринок незабезпечений або недостатньо забезпечений державними навчальними закладами.

У середині 90-х років вищі навчальні заклади недержавної форми власності змогли продемонструвати свою гнучкість в орієнтуванні на потреби ринку праці та високоякісну підготовку фахівців, утвердили себе на ринку освітніх послуг [3; 7]. Введення системи державного контролю якості освіти у вигляді ліцензування та акредитації, а згодом економічна криза 1998 р., були саме тим фільтром, який залишив на освітньому ринку тільки конкурентоспроможні вищі навчальні заклади недержавної форми власності.

Вищі навчальні заклади недержавної форми власності мають низку загальних особливостей, що дають їм можливість конкурувати на освітньому ринку:

- Мобільний підхід до формування організаційної структури ВНЗ: відкриття відділів реклами та маркетингу, департаментів із працевлаштування студентів, можливість відкриття нових кафедр до початку процесу ліцензування тієї чи іншої спеціальності. Вищий навчальний заклад як “освітньо-комерційна фірма” стає ближчим до “споживача” [6].
- Мобільність у відкритті нових структурних підрозділів і відповідного штатного розпису набило вищі навчальні заклади недержавної форми власності до реалізації принципу безперервної освіти. Не тільки МАУП, а й багато інших приватних ВНЗ починають надавати освітні послуги за принципом безперервності: дитячий садок — ліцей — технікум — академія — аспірантура — докторантура.
- Адаптивність до дискримінаційних тенденцій на регіональному і державному рівнях: пенсійне забезпечення викладачів, статус студента державного і недержав-

ного ВНЗ, погрози про закриття, відмови від працевлаштування випускників тощо [2].

- Мобільна система ціноутворення: можливість введення знижок на навчання при вступі на другу вищу освіту, при продовженні навчання на більш високому освітньо-кваліфікаційному рівні. В МАУП, наприклад, при врученні першого диплому (навіть випускникам ліцею або технікуму) надається картка випускника МАУП. За цією картою випускник має 10 % знижки при навчанні за ОКР “Бакалавр”, “Спеціаліст”, “Магістр”, при вступі в аспірантуру та докторантуру. До цього ж цією картою можуть користуватись не тільки сам випускник, а й члени його родини. Тому за 20 років існування МАУП ми почали навчати вже дітей наших випускників. Знижки на навчання надаються також переможцям предметних олімпіад, вони діють в книжковій мережі магазинів “Бібліон”, в кафе та ресторанах тощо. Проведення днів відкритих дверей, починаючи з лютого місяця, надає абітурієнтам можливість сплачувати навчання із 5–15 % знижкою від суми першого внеску, а навчальному закладу — попередню оплату за навчання.
- Мобільна система мотивації праці персоналу: можливість введення соціальних бонусів, оплати лікарняних, додаткової соціальної допомоги при лікуванні співробітника або члена родини, дні народження, при народженні дитини або похованні члена родини тощо.

Процес євроінтеграції передбачає створення загальноєвропейського освітнього і наукового простору на основі розроблення єдиних критеріїв і стандартів у галузі освіти та науки з метою

визнання періодів і термінів підготовки фахівців з вищою освітою, що сприятиме співробітництву між вищими навчальними закладами Європи, мобільності викладацького складу та студентів [1].

У рамках Болонського процесу формується Європейський простір вищої освіти, що визначений географічними та інституційними нормами Європейської культурної конвенції. Болонський процес передбачає структурне реформування національних систем вищої освіти країн Європи, зміну освітніх програм і проведення необхідних інституційних перетворень у вищих навчальних закладах Європи. Ряд вищих навчальних закладів недержавної форми власності вже перейшов до видачі паралельно з дипломами державного зразка дипломів Європейського зразка [4]. Міжрегіональна Академія управління персоналом є членом Європейської асоціації університетів безперервної освіти (Брюссель) і Міжнародної Кадрової Академії, яка входить в Європейську мережу національних інформаційних центрів за академічним визнанням і мобільністю Ради Європи ЮНЕСКО. МАУП отримала міжнародну акредитацію на право видавати дипломи про вищу освіту, оформлені згідно з Конвенцією Ради Європи ЮНЕСКО. Академія, атестована Міжнародною атестаційною радою, до складу якої входять представники шести держав (Росія, Білорусія, Україна, Італія, Німеччина, США), щодо відповідності її навчальних планів та програм до рекомендацій ЮНЕСКО. Спільно з Міжнародним відкритим університетом (США) в Академії створена докторантура. Її випускники отримують диплом доктора філософії, а також докторів наук відповідно до міжнародних норм [6].

Конкурентоспроможність вищих навчальних закладів недержавної форми власності насамперед залежить від впровадження в навчальний процес

унікальних, інноваційних, креативних елементів. З цією метою мається за доцільне:

1. Відкриття власних підприємств або залучення до навчального процесу підприємств та організацій відповідного спрямування не тільки для проходження практичної підготовки, а й проведення аудиторних занять (передусім практичних) за допомогою відкриття навчальних лабораторій на підприємствах і таким чином забезпечити фактичні потреби в кваліфікованих знаннях і навичках.
2. Виконання ролі установ з підвищення професійної кваліфікації. Діяльність організацій професійної освіти в цьому напрямі має здійснюватися на основі вивчення досвіду розвинених країн у тісній взаємодії з роботодавцями для підвищення ефективності професійної підготовки кадрів і збалансованості потреби попиту та пропозиції на ринку праці.
3. Впровадження у початковий процес сучасних технологій, які дали б можливість наблизити навчання до місця проживання студента. З такою метою вже в багатьох вищих навчальних закладах використовується дистанційне навчання за допомогою Інтернет-технологій. Проте, таку форму навчання потрібно закріпити законодавчо. Оскільки дистанційну форму навчання першими широко почали запроваджувати саме навчальні заклади недержавної форми власності, то бажано було б отримати відповідне державне замовлення на відпрацювання технологій та ліцензійних вимог.

МАУП, як вищий навчальний заклад, який має велику кількість регіональних і міжнародних структурних підрозділів, вже третій рік впроваджує систему Те-

леуніверситету. За допомогою цієї технології лекція транслюється на кілька регіональних підрозділів. Студенти з різних маленьких міст України можуть не тільки послуhati та законспектувати лекцію столичного професора, а й поставити йому запитання.

Успішна взаємодія з соціальними партнерами дасть можливість розв'язувати проблеми працевлаштування випускників, забезпечувати контроль за якістю їхньої підготовки, прогнозувати потребу у фахівцях певних професій, удосконалювати зміст професійних програм відповідно до вимог сучасного виробництва [8].

Можна зробити загальний висновок: чинники та умови, які зумовлюють надання освітніх послуг ВНЗ недержавної форми власності, тісно пов'язані з глибинною суттю державної політики й вимагають громадської підтримки не лише у формі заяв, дій та коштів, а й відповідних змін у законодавстві (зокрема, щодо акредитації, оподаткування), концептуальних засадах державної освітньої політики.

Література

1. Андрущенко В. Модернізація вищої освіти України в контексті Болонського процесу // Освіта. — 2004. — № 23. — 12–19 трав.
2. Головатий М. Ф. Приватна школа як соціальний інститут: особливості становлення та розвитку в Україні // Педагогіка і психологія. — 2002. — № 3.
3. Каленюк І. Приватний сектор вищої освіти України: тенденції розвитку в світовому контексті трансформаційних процесів // Вища освіта України. — 2002. — № 2. — С. 24.
4. Корсак К. В. Світова вища освіта. Порівняння і визначення закордонних кваліфікацій і дипломів: Моногр. / За ред. Г. В. Щокіна. — К.: МАУП — МКА, 1997.

5. *Кремень В.* Проблеми і завдання національної освіти в контексті Європейської та Євроатлантичної інтеграції // Проблеми Європейської та Євроатлантичної інтеграції України: освітній вимір. — Полтава, 2004. — С. 4–10.
6. *Найдьонов І. М.* Вища освіта в Україні: європейський вибір, культурологічні парадигми // Персонал. — 2005. — № 1.
7. *Сафонова В.* Вища освіта в Україні: необхідність наукового бачення основних напрямів її розвитку // Вища освіта України. — 2003. — № 2. — С. 41.
8. *Сидоренко О. Л.* Приватна вища освіта: шляхи України у світовому вимірі. — Х.: Основа, 2000. — 256 с.